

Luonnon monimuotoisuus Helsingissä ja muualla

- Helsingin Lumo-ohjelma
- ICLEI:n LAB-projekti

Kaarina Heikkonen, Lammi 1.10.2009

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2008-2017

LUMO-ohjelma

www.hel2.fi/ymk/Lumo/Lumo_toimintaohjelma.pdf

Luonnon monimuotoisuuden suojelu on
painopisteenä EU:n ympäristöpolitiikassa
(Biodiversity Action Plan 2006)

- Tavoitteena luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen vuoteen 2010 mennessä

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka

(kaupunginvaltuusto 30.3.2005)

Helsingin päämääränä on toimia ekologisesti kestäväällä tavalla terveellisen, viihtyisän ja monimuotoisen elinympäristön turvaamiseksi.

Kaupunki sitoutuu toiminnassaan ja päätöksenteossaan mm.:

- käyttämään ympäristöään siten, että elävä ja monimuotoinen kaupunkiluonto säilyy erityispiirteineen.

Lumo-ohjelma vastaa kysymykseen:

Miten kaupunki voi ottaa toiminnassaan huomioon luonnon monimuotoisuuden ja turvata sen säilymisen ja samalla taata asukkaille terveellisen, viihtyisän ja monimuotoisen elinympäristön?

- vapaaehtoisesti

Projektin tavoitteet

- o Tutkimustiedon hyödyntäminen, käytäntöön soveltaminen; yhteistyö tutkijoiden ja suunnittelijoiden kanssa; oppimisprosessi
- o Helsingin kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen periaatteiden ja tavoitteiden määrittely maankäytön suunnittelussa, viheralueiden hoidossa ym. toiminnassa huomioon otettavaksi
- o Luonnon monimuotoisuuden seurannan kehittäminen Helsingissä: kunnan rooli, yhteistyö
- o Tietoisuuden tason nostaminen; tiedotus, koulutus, vuorovaikutus, ympäristökasvatus ja -valistus
- o Ekosysteemilähestymistapa

Lumo-ohjelman keskeiset tavoitteet

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Helsingin asukkaat, päättäjät ja kaupungin henkilöstö ovat tietoisia Helsingin luonnon erityispiirteistä, niihin kohdistuvista uhkista ja tuntevat vastuunsa luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Tärkeimpiä toimenpiteitä

Ympäristökeskus

Tehdään koko Helsingin alueen biotooppikartoitus.

- Luontotyyppien kartoitus, viheralueverkoston kehittäminen, seuraintindikaattoreita

Kehitetään uhanalaisten eliölajien suojelua ja niiden elinympäristöjen hoitoa.

Laaditaan vieraslajistrategia.

Turvataan saariston vedenalainen luonnon monimuotoisuus.

Turvataan pienvesien hyvä veden laatu ja luonnon monimuotoisuus.

Laaditaan esite keinoista, joilla jokainen voi edesauttaa luonnon monimuotoisuutta lähiympäristössään

Tärkeimpiä toimenpiteitä

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Turvataan laajat yhtenäiset viheraluekokonaisuudet ja niiden väliset yhteydet. Vahvistetaan heikentyneitä yhteyksiä (Luo-alueet).

Luodaan pääkaupunkiseudulle niittyverkosto.

Säilytetään maiseman, virkistyksen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat pellot viljely- ja laidunkäytössä.

Parannetaan ekologisten ja viherkäytävien toimivuutta suunnittelemalla ja toteuttamalla vilkkaasti liikennöidyille väylille vihersiltoja ja alikulkukäytäviä.

Säilytetään erilaiset luonnonranta-tyypit.

Tärkeimpiä toimenpiteitä

Rakennusvirasto

Vaalitaan perimältään monimuotoisia, monilajisia, eri-ikäisiä ja erirakenteisia alueelle luontaisia metsäalueita ja metsiköitä.

Suositaan linnustollisesti arvokkailla alueilla monikerroksista latvusrakennetta.

Suositaan pienialaisia metsien uudistamiskohteita. Suositaan kohteissa luontaisesti syntyvää taimikantaa.

Lisätään pökkelöiden, kelojen ja maapuiden määrää metsissä, etenkin laajoilla metsäalueilla ja arvokkailla lintukohteilla.

Ehkäistään luonnon monimuotoisuudelle haitallisten vieraslajien leviäminen luontoon.

Tehdään ennallistamis- ja seurantasuunnitelmat kunnostettaville lähteille ja lammille.

Uudistetaan viherrakentamisen ohjeistusta luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta.

Täydennetään niittyverkostoa, tehdään niittylajiston kartoituksia ja laaditaan niiden pohjalta hoito- ja kunnostussuunnitelmia.

ICLEI:n projekti Local Action for Biodiversity (LAB)

- aloite urbaanin biodiversiteetin suojelemiseksi paikallishallinnossa

ICLEI - Local Governments for Sustainability

IUCN International Union for the Conservation of Nature

Countdown 2010_an IUCN:n projekti

SANBI South African National Biodiversity Institute

RomaNatura Agency of regional government in Rome

Kaupungeja (21)

Amsterdam, Barcelona, Bonn, Cape Town, Curitiba,
Durban, Edmonton, Ekurhuleni, Ile-de-France, Joondalup,
King County, Leicester, Liverpool, Nagoya, Sao Paulo,
Seoul, Tilburg, Waitakere, Walvis Bay, Zagreb

Barcelonan 5-osainen LAB-prosessi

1: Biodiversiteettiraportti

2: Durbanin sitoumuksen hyväksyminen

(tiedostaminen ja vastuun ottaminen oman yhdyskunnan terveydestä ja hyvinvoinnista suojelemalla, käyttämällä kestävästi ja hoitamalla luonnon monimuotoisuutta ja tunnistamalla sen merkitys olemassa olon perustana)

3: Biodiversiteetti -strategia ja -toimintaohjelma

4: Edellisten hyväksyminen valtuustossa

5: Viiden biodiversiteetti-hankkeen täytäntöönpano

- 1) Green urban corridor Ciutadella-Collserola development
- 2) Montjuïc cliff protection
- 3) Protection of urban bird populations
- 4) Biodiversity dissemination actions
- 5) Barcelona's international commitment to biodiversity